

ENGELLİ KATILIMCI BİLGİLENDİRME FORMU

Proje Başlığı:

MADDE 12: Türkiye'de Bilişsel Engellilik, Vesayet Sistemi ve Destekli Karar Mekanizmaları

Araştırmacı Bilgileri:

Dr. Ezgi Taşcıoğlu (Proje yürütücüsü): e.e.tascioglu@keele.ac.uk

Dr. Ezgi Şeref (Doktora sonrası araştırmacı): e.seref@keele.ac.uk

REC Referans Numarası: 0519

1. Araştırma Projesine Davet

Sizi İngiltere'deki Keele Üniversitesi Hukuk Bölümü bünyesinde yürüttüğümüz "MADDE 12: Türkiye'de Bilişsel Engellilik, Vesayet Sistemi ve Destekli Karar Mekanizmaları" başlıklı araştırma projesine katılmaya davet ediyoruz.

Araştırmaya katılıp katılmayacağınıza karar vermeden önce bu araştırmanın içeriğini ve yürütülme sebeplerini anlamanız önem taşıyor. Lütfen bu bilgilendirme formunu dikkatli bir biçimde okuyunuz ve herhangi bir konuda daha fazla bilgi almak isterseniz bizimle iletişime geçmekten çekinmeyiniz.

2. Araştırma Özeti

MADDE 12, bilişsel engelli bireylerin kendi hayatları hakkında karar alma süreçlerine odaklanan bir araştırma projesi. Bu projeye, vesayet sisteminin Türkiye günlük ve kurumsal yaşamında işleyişini inceleyerek bilişsel engelli bireylerin hukuk ehliyeti haklarını kullanmalarının önündeki engelleri ve bu engelleri aşmanın imkanlarını araştırmayı hedefliyoruz.

Hukuk ehliyeti, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 12. maddesiyle güvence altına alınmış 'kanun önünde eşit tanınma' temel insan hakkının önemli bir parçası. Kanun önünde hak sahibi bir kişi olarak tanınmanın (hak ehliyeti) yanı sıra hukuk tarafından tanınan seçimler yapabilme hakkını da (fiil ehliyeti) içeriyor. Ancak dünyanın birçok ülkesinde engelli bireylerin bu hakka erişimi ciddi ölçüde kısıtlanabiliyor. Engelli bireylerin yetilerine dair tıbbi ve hukuki değerlendirmeler, hukuk ehliyeti haklarına erişimleri önünde bir bariyer olarak duruyor.

MADDE 12 araştırma projesiyle Türkiye vesayet sistemini ve bilişsel engelli bireylerin kendi hayatlarına dair karar alma süreçlerini bu bağlamda incelemeyi amaçlıyoruz.

Araştırma kapsamında 'bilişsel engelli' ifadesini zihinsel engelli, otistik veya diğer gelişimsel engelli bireyleri kapsayacak biçimde kullanıyoruz.

3. Bu araştırmaya neden davet ediliyorum?

Bu araştırmaya sizi bilişsel bir engeliniz olduğu için davet ediyoruz.

4. Katılmak zorunda mıyım?

Hayır. Araştırmaya katılımınız tamamen gönüllülük temelindedir.

5. Eğer katılırsam, ne yapmam gerek?

Araştırmaya katılmayı kabul ederseniz, sizden bir ay boyunca günlük hayatınızın fotoğraflarını çekmenizi isteyeceğiz.

Bir aylık sürenin sonunda bizimle çektiğiniz fotoğraflardan 5 tanesini paylaşarak Dr. Taşcıoğlu veya Dr. Şeref'in yürüteceği bir görüşmeye katılmanızı rica edeceğiz. Ortak olarak belirlenecek bir yer ve zamanda gerçekleşecek bu görüşme, çektiğiniz fotoğraflar ve gündelik hayatınız hakkında bir sohbet şeklinde olacak.

Tercihleriniz doğrultusunda konuşmanın yanı sıra fotoğraf, resim, yazı veya diğer alternatif iletişim yöntemlerinde kendinizi ifade edebilirsiniz.

Görüşmenin yaklaşık bir saat sürmesini ön görüyoruz ancak görüşme süresi sizin anlatmak istediklerinize göre değişiklik gösterebilir.

Eğer isterseniz görüşme sırasında size destek olmak için yanınızda başka biri de bulunabilir. Bu kişi, güvendiğiniz bir yakınınız veya bir arkadaşınız olabilir.

Araştırmaya katılmadan önce rıza beyanınızı alacağız. Bunu sözlü bir şekilde yapabiliriz veya bu formun ekindeki Rıza Beyanı Formunu doldurup imzalayarak bizimle paylaşabilirsiniz.

Şayet vasiniz varsa, vasinizden de araştırmaya katılmanıza izin verdiğine dair rıza almamız yasal bir zorunluluktur.

6. Araştırmaya katılımımın ne tür faydaları var?

Bu araştırmaya katılarak bilişsel engelli bireylerin kanun önünde eşitlik haklarına saygı duyulmasına katkıda bulunmayı amaçlayan özgün bir araştırmayı desteklemiş olacaksınız.

7. Araştırmaya katılımım herhangi bir risk içeriyor mu?

Görüşmeniz sırasında günlük yaşantınızda sizi zorlayan konu ve durumlar hakkında konuşabiliriz. Kendinizi rahatsız hissettiğiniz an görüşmeye ara verebilir veya durdurabiliriz. Yanıtlamak istemediğiniz soruları yanıtlamamakta tamamen serbestsiniz.

Sizin veya bir başkasının ciddi bir risk altında olduğundan haberdar olmamız halinde söz konusu durumla ilgili yasal bir girişimde bulunmamız gerekebilir. Böylesi bir durumda karşılaştığımız takdirde bunu ilk olarak sizinle paylaşacağız.

8. Araştırmaya katılmaktan vazgeçersem ne olur?

Gönüllü olarak katıldığınız bu araştırmadan, görüşmenizi takip eden ilk 6 ay içinde herhangi bir sebep belirtmeksizin çekilebilirsiniz. Araştırmadan çekilmek için talebinizi bize sözlü olarak ya da bu formun sonunda bulabileceğiniz bağlantı bilgilerini kullanarak Dr. Taşcıoğlu'na yazılı olarak iletmeniz yeterli olacaktır.

9. Araştırma kapsamında toplanan bilgiler nasıl kullanılacak?

Rızanız üzerine, görüşmeniz dijital bir ses kayıt cihazı ile kaydedilecek. Bu, araştırmacının görüşme esnasında anlattıklarınıza odaklanmasını, ayrıca görüşmenizin daha sonra birebir yazıya geçirilerek araştırmacılar tarafından eksiksiz bir biçimde analiz edilmesini sağlar.

Yine rızanız üzerine, görüşmenizi bir video kayıt cihazı ile de kaydetmek istiyoruz. Bu, bize gösterdiğiniz fotoğrafları, çizdiğiniz resimleri ve kendinizi anlatmak için kullandığınız sözlü olmayan diğer ifadeleri hatırlamamıza ve analiz etmemize yardımcı olacak.

Görüşmeniz yazıya dökülürken kimliğinizi belli edebilecek bilgileri (isim, ikamet yeri gibi) kaldırarak anonimleştirilecek ve isminiz yerine bir rumuz kullanacağız.

Bizimle paylaştığınız fotoğraflar ve görüşmenizden yapacağımız alıntılar, akademik makale, kitap, blog yazısı, çevrimiçi sergi ve proje raporu benzeri yayınlarda ve konferans bildirilerinde kullanılabilir. Bu nedenle, araştırma kapsamında üçüncü kişilerin fotoğraflarını çekmeden önce bu kişilerden izin almamızın önemini vurgulamak isteriz.

Dilediğiniz takdirde, bu araştırmanın sonucunda hazırlayacağımız proje raporunu sizinle paylaşmaktan mutluluk duyarız. Bu raporu aynı zamanda projenin web sitesinde raporun erişilebilir bir video sunumuyla birlikte yayınlamayı planlıyoruz.

10. Araştırma kapsamında toplanan verilere kimin erişimi olacak?

Bu araştırmada yer aldığınızı sadece araştırma ekibi bilecek. Görüşme sırasında söylediğiniz her şey gizli tutulacak ve yalnızca araştırma ekibinin erişimine açık olacak. Görüşmenizin ses kaydı güvenli bir deşifre hizmeti tarafından yazıya dökülecek.

Eğer onay verirseniz, görüşmenizin ses ve yazılı kayıtlarını ve bizimle paylaştığınız fotoğrafları 10 yıl süreyle güvenli bir şekilde saklayacağız. Eğer buna onay vermezseniz, tüm bu verileri proje sonunda verilere erişim ihtiyacımız kalmadığında imha edeceğiz.

Rıza verirseniz, görüşmenizin anonimleştirilmiş yazılı kayıtlarını ve bizimle paylaştığınız anonimleştirilmiş fotoğrafları Birleşik Krallık Veri Servisi'nin arşivine sunabiliriz. Böylece diğer araştırmacılar bu araştırmada paylaştıklarınızı kişisel bilgilerinize erişimleri olmadan kendi araştırmalarında kullanabilecek. Birleşik Krallık Veri Servisi hakkında daha fazla bilgiye <https://www.ukdataservice.ac.uk> adresinden ulaşabilirsiniz.

11. Araştırmayı kim destekliyor?

Bu araştırma İngiltere'de bulunan Keele Üniversitesi Hukuk Bölümü bünyesinde, Türkiye'den Engelli Kadın Derneği (ENG-KAD) ortaklığı ile yürütülmektedir. Engelli Kadın Derneği ile ilgili daha detaylı bilgiye <https://www.enkad.org/> adresinden ulaşabilirsiniz.

Araştırma, Birleşik Krallık'ın ekonomik ve sosyal bilimler araştırmaları konusunda en geniş çaplı fon sağlayıcısı Ekonomik ve Sosyal Araştırma Konseyi (ESRC) tarafından desteklenmektedir.

12. Araştırmaya katılımımla ilgili herhangi bir sorun çıkması halinde ne yapabilirim?

Bu araştırma İngiltere'deki Keele Üniversitesi Beşerî ve Sosyal Bilimler Fakültesi Araştırma Etik Komitesi'nin gözetiminden geçmiş ve hakkında olumlu yönde etik görüş bildirilmiştir.

Bu araştırmanın herhangi bir boyutu ile ilgili bir soru veya endişeniz olması halinde aşağıdaki bağlantı bilgilerini kullanarak Dr. Taşcıoğlu ile iletişime geçiniz. Sorularınızı yanıtlamak için elimizden gelenin en iyisini yapacağımızdan emin olabilirsiniz.

Araştırma hakkında hala endişeleriniz varsa ve/veya herhangi bir boyutu hakkında şikâyetle bulunmak isterseniz, Keele Üniversitesi Beşerî ve Sosyal Bilimler Fakültesi Araştırma Etik Komitesi'ne humss.ethics@keele.ac.uk e-posta adresini kullanarak ulaşabilirsiniz.

13. Araştırmaya katılmak veya hakkında daha fazla bilgi edinmek için ne yapabilirim?

Araştırmamıza katılmak veya daha fazla bilgi edinmek isterseniz lütfen Dr. Taşcıoğlu ile e.e.tascioglu@keele.ac.uk e-posta adresinden iletişime geçiniz.

Vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.Tanışmak ve görüşmek dileğiyle.